

Mircea GHIȚULESCU

Un teatru cu program

Om cu simț aparte al conexiunilor și cu apetit subînțeles pentru conjunctură, regizorul Constantin Dinischiotu, multiplu director de teatre – la Botoșani, Pitești, Constanța și, acum, Bacău – și-a revendicat Ziua mondială a teatrului (27 martie) cu o microstagionă de dramaturgie românească: *Ginere de import* de Viorel Savin, *O batistă în Dunăre* de D.R. Popescu, *Hoțul de mărgăritare* de Valeriu Anania, *Alegeri anticipate* de Tudor Popescu și *Cantonul de vânatoare* de George Genoiu. Să ne amintim că Teatrul Bacovia nu a ratat nici vizita în România a Papei Ioan Paul al II-lea, descoperind o piesă de teatru a lui Karol Wojtila, *În fața magazinului cu bijuterii*, scrisă în tinerețe. Pentru anul Eminescu, ni se promite un spectacol cu fragmente de teatru ale acestui mare dramaturg nerealizat care a creat o direcție nouă în drama românească,

continuată de Lucian Blaga (*Decebal*). Nu pierde nici anul ecumenic 2000, nici cele patru secole de la meteorica Românie Mare realizată de Mihai Viteazul, anunțând premiera cu drama *Capul* de Mihnea Gheorghiu. Constantin Dinischiotu are, așadar, un program ce pare jubiliar și conjunctural însă, de fapt, este perfect cultural. Cu puternică tentă educativă. Are și ceva ostentativ dar și ceva polemic, asemenea expunerii oricărui program. Pare, oricum, elaborat la masa de lucru: un proiect pentru autorități bugetare și pentru sponsori cu simțul culturii. Ce îi lipsește este, poate, un pic de mister, fiind mult prea clar. De Ziua mondială a teatrului, setul de piese alese în exclusivitate din dramaturgia românească inhibă orice ambiții în acest domeniu lipsit de ambiții. Aici este și capcana: te înscrii într-un concurs cu un singur participant, Teatrul Bacovia. Chiar dacă spectacolele de la Bacău suferă vădit de austeritate scenografică (decorul la *Batista în Dunăre* nu este numai auster, ci de-a dreptul urât), ele reușesc

să pună în valoare capacitatea tematică a dramaturgiei actuale. Este un accent binevenit pe teatrul religios care ne lipsea. Nu numai prin spectacolul-lectură cu piesa papală, dar și cu *Hoțul de mărgăritare* al părintelui Anania. Piesă scrisă cu dragoste pentru cuvinte și frumoasa lor împerechere. O sală de matineu cu școlari care ascultau cumiți parabola liberală a ciclului asumat: nu ne interesează adevărul de-a gata, ci același adevăr trăit. Ne întoarcem la *Tatăl Nostru* să confirmăm valorile moralei creștine: mărgăritarele culese de pe fundul mării. Nu au lipsit din microstagionă de la Bacău nici comedia satirică (*Ginerele de import* de Viorel Savin), nici satira politică (*Alegeri anticipate* de Tudor Popescu), nici bilanțurile existențiale cu tentă istorică (*Batista în Dunăre* de D.R. Popescu și *Cantonul de vânatoare* de George Genoiu). Problema este: cine răspunde provocării de la Bacău reluând aceste texte sau altele din dramaturgia românească pentru a le da prestigiul pe care îl merită?

Mihaela PĂTRAȘCU

Ipoteze

Tânărul actor Vasile Toma se încumetă să-și valorifice resursele regizorale pe un text al scriitorului rus Leonid Zorin. Demersul regizoral este susținut de doi tineri actori din Teatrul Evreiesc de Stat: Ion Grosu și Iulia Mătcu. Aceasta interpretează, pe rând, alternând maniera de joc de la caz la caz, de la personaj la personaj, toate necunoscutele din ecuația lui *Arcadi Semionovici Garunski* (Ion Grosu): *Anna, Vera, Călătorea, Istomina, Augusta ș.a. Garunski* (Ion Grosu) își acompaniază drama cu acordurile unei chitare, în manieră Văsoțki, parcă lansând un urlet existențial. În tragicomedia lui Zorin, femeia devine

simbolul tuturor nenorocirilor și dacă Ion Grosu n-ar avea un robust umor, personajul ar fi doar un banal misogin. Decorul este simplu (scenografia aparține Mirelei Trăistaru), iar luminile intense, ce apar pe panourile din fundal, însoțesc gama de trăiri ale personajului, cu rolul terapeutic de a le tempera. Piesa-cheie a acestui decor este un dulap multifuncțional care devine pe rând vestibul (prin el intră și ies mai mult sau mai puținperate: soția lui A.S. Garunski, vecina, doctorița-psihiatru), ghișeu, cuțăr, vagon de dormit, faleză, biroul directoarei și, în final, coșciug pentru o nevăastă sinucigașă. Personajele sunt bănuite de un soi de „paranoia normală”. *Garunski* îi suspectează pe toți că-l consideră nebun, este chiar luat drept nebun și trimis în Crimeea, unde întâlnește o

poetă căreia îi devine muză. Poemele acesteia apar într-o revistă literară, iar *Garunski* trăiește cu impresia că toată lumea le citește și-i bănuiește identitatea sub inițialele A.S.G. Soția îl acuză de infidelitate, directoarea îl concediază, vecina îl tratează ca pe un satir, colegei de serviciu îi apare drept un monstru, iar psihiatrei drept un caz clinic. Celor doi actori li se acordă o mare libertate scenică și-n același timp răspundere. Dar sunt momente fără cuvinte, fără chitară, când privirea lui *Garunski* (Ion Grosu) rămâne goală, așteptând parcă o indicație regizorală, care nu vine.

Teatrul Evreiesc de Stat – Un bărbat și mai multe femei de Leonid Zorin. Data premierii: 6 martie 2000.